

Arbeidsmarkttrapportage

Zelfstandigen & Werknemers
Vergelijking tussen detailhandelsbranches

Maart 2023

Deze rapportage betreft een aanvulling op de arbeidsmarktrapportages zoals gegenereerd door bureau ABF in opdracht van Retail Insiders. Voor achtergrond informatie over bronnen, definities, branche-indelingen wordt verwezen naar de arbeidsmarktrapportages en het retail data dashboard op Retail Insiders. In deze basis rapportages zijn ook prognoses opgenomen met betrekking tot de arbeidsmarkt omvang en meer informatie, bijvoorbeeld over de in-, door-, en uitstroom- en herkomst en bestemming van werkenden te vinden. Het retail data dashboard biedt tevens de mogelijkheid tot analyses op regio niveau.

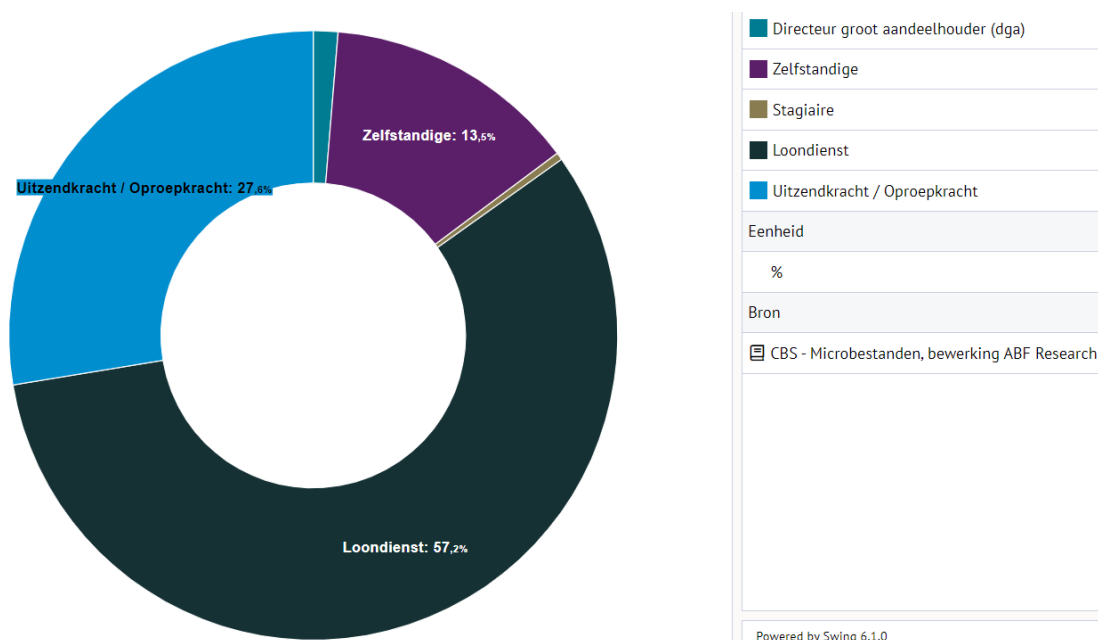
In dit rapport staan persoons- en baankenmerken centraal, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds zelfstandigen/ dga's en anderzijds personen in loondienst. Anders dan in de afzonderlijke brancherapportages, worden de resultaten voor alle branches in één grafiek getoond, wat vergelijking tussen branches eenvoudig maakt.

Detailhandel arbeidsmarkt

De detailhandel bood in 2021 werk aan 888.550 werkzame personen, waarvan 403.770 personen werkzaam in de food (fysiek en web samen) en 419.885 in de non-food (fysiek en web samen).

	Personen (2021)
Detailhandel food (fysiek met eventueel webshop)	389.985
Detailhandel non-food (fysiek met eventueel webshop)	351.540
Detailhandel overig - webwinkels -food	13.785
Detailhandel overig - webwinkels - non food	68.345
Detailhandel overig - ambulante handel & overig	64.895
Totaal detailhandel	888.550

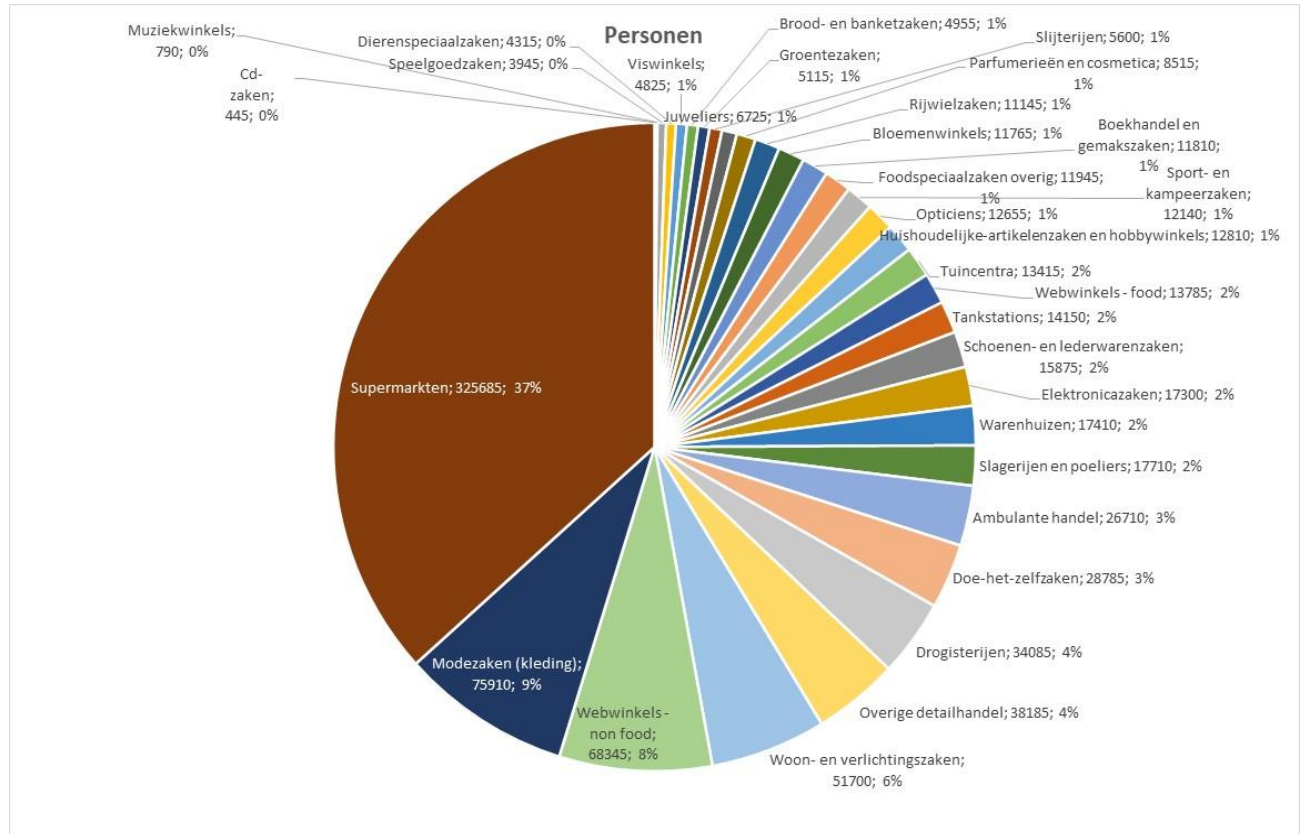
Onder werkenden vallen alle werknemers op de loonlijst (85% totaal inclusief oproepkrachten en stagiaires) en zelfstandigen (15% incl. directeur-groootaandeelhouders (DGA)). Binnen de groep zelfstandigen is grofweg 1 op de 10 een DGA (1,3% binnen totaal).

Figuur 1. Verdeling werkende personen naar aanstelling (2021)

Brancheverdeling op basis van aantal werkzame personen

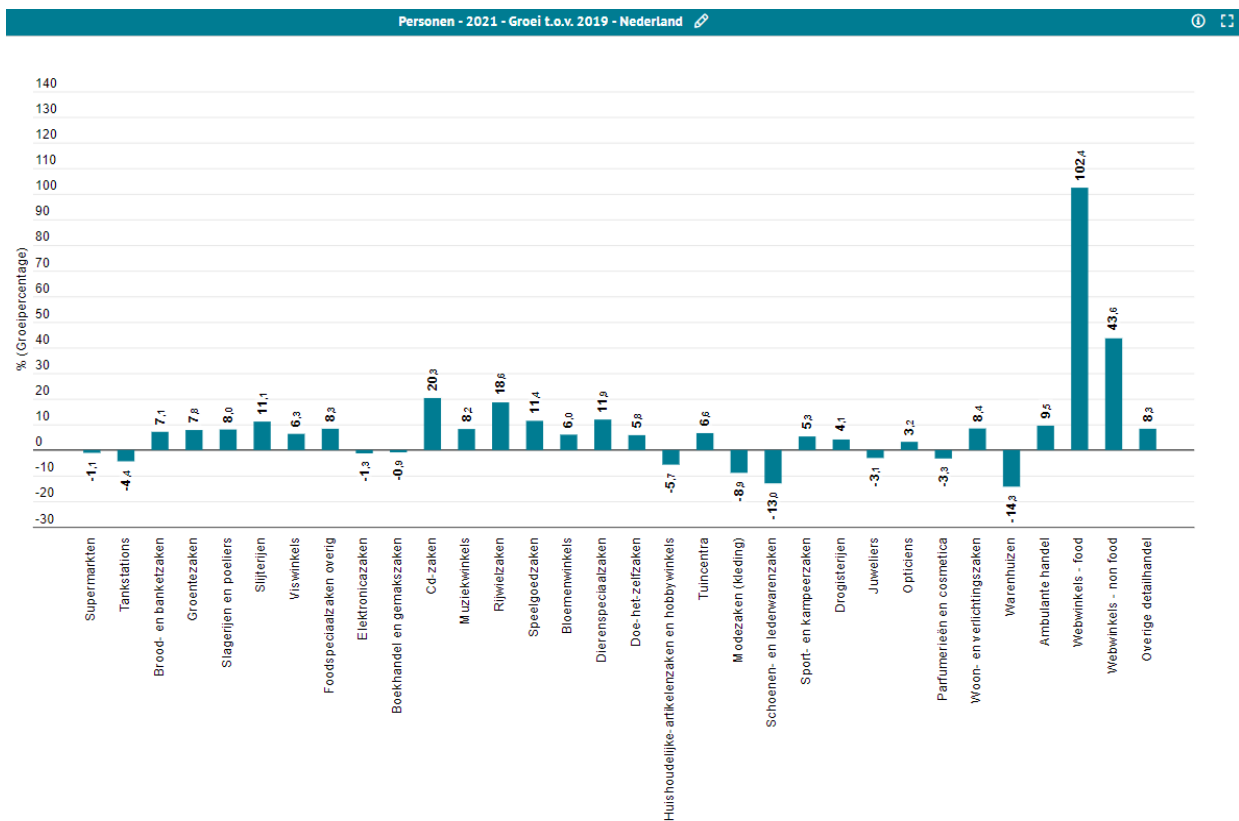
De supermarktbranche springt eruit als grootste branche binnen de detailhandel als het gaat om aantal werkzame personen (ruim 325 duizend). Op afstand volgen de modewinkels (76 duizend), woninginrichtingszaken (48 duizend) en de non-food webwinkels (68 duizend). CD-zaken en muziekwinkels vormen de kleinste branches met 445 en 790 werkenden.

Figuur 2. Aantal werkzame personen naar branche (zelfstandigen/dga en loondienst) (2021)

Ontwikkeling werkzame personen 2021 t.ov. 2019

Het aantal werkzame personen in 2021 is ten opzichte van 2019 afgenomen in met name de warenhuizen (-14), schoenen en lederwaren (-13), modezaken (-8,9), maar ook bij de supermarkten (1,1%). Een extreme stijging was zichtbaar bij de webwinkels food (102%) en webwinkels non-food (44%), maar ook bij de cd-zaken (20%) en rijwielzaken (18,6%) steeg het aantal werkzame personen, evenals bij de dierspecialzaken, speelgoedzaken en slijterijen (allen rond de 11%).

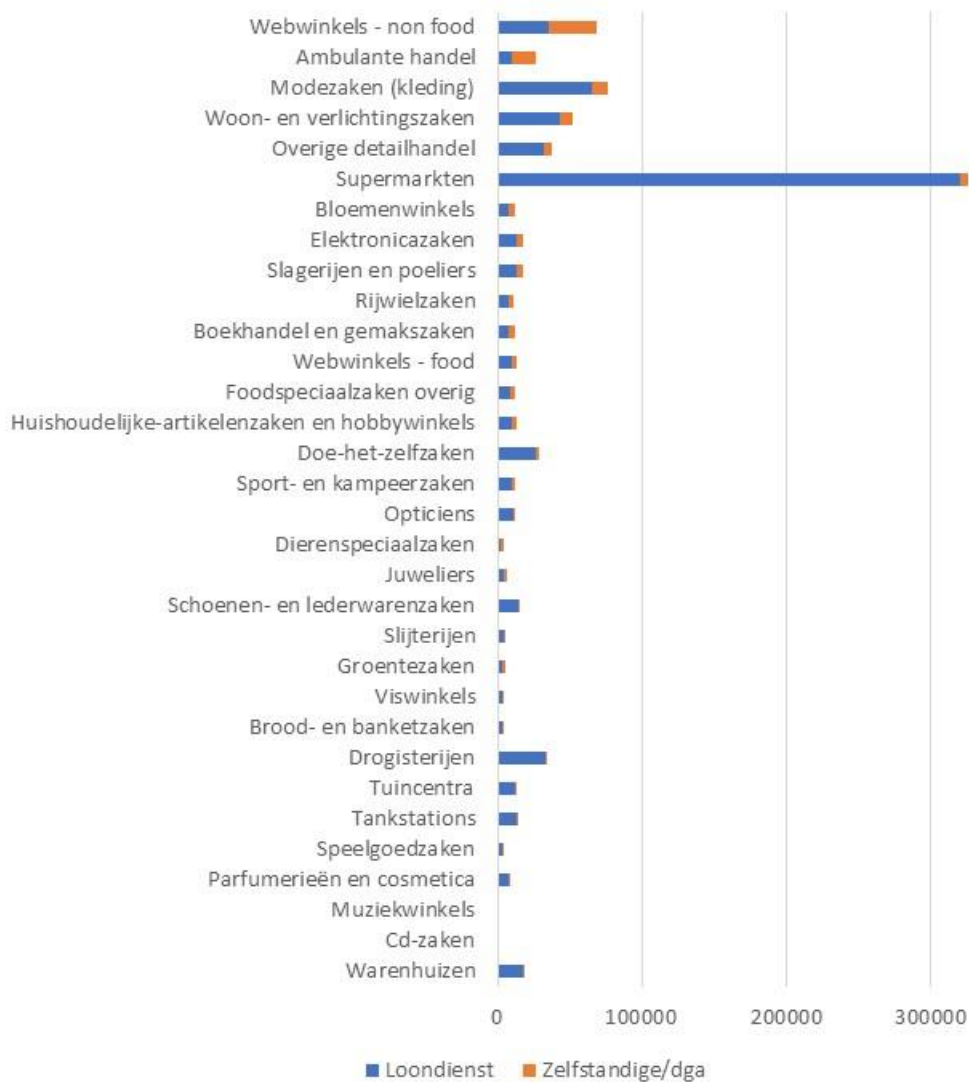

Figuur 3. Groei 2021 t.o.v. 2019 in aantal werkzame personen per branche (zelfstandigen/dga en loondienst samen)

Aandeel zelfstandigen/dga's en personen in loondienst

In **absolute** zin brengen de volgende branches de meeste zelfstandigen voort binnen de detailhandel: non-food webwinkels, ambulante handel, modezaken, woon-en verlichtingszaken en de supermarkten.

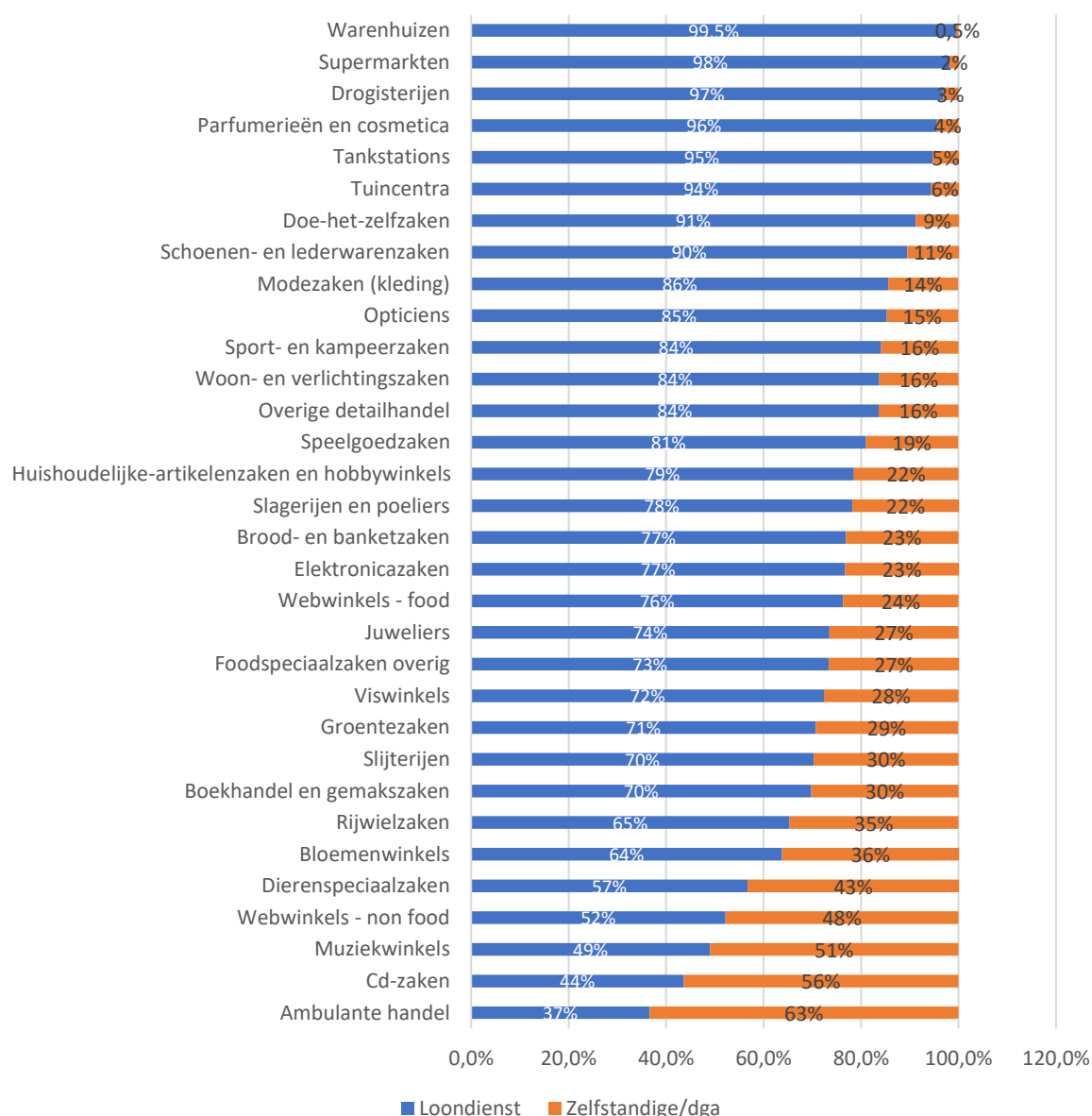
Aantal zelfstandige/dga's versus personen in loondienst (2021)

Figuur 4. Aantal zelfstandigen/dga en personen in loondienst per branche (2021)

De top 6 van branches met **relatief** veel zelfstandigen en weinig personen werkzaam in loondienst: Ambulante handel; CD-zaken, Muziekzaken, Non-food webwinkels, Dierenspeciaalzaken, Bloemenwinkels en Rijwielzaken.

Aandeel zelfstandigen/dga op totaal aantal werkzame personen per branche (2021)

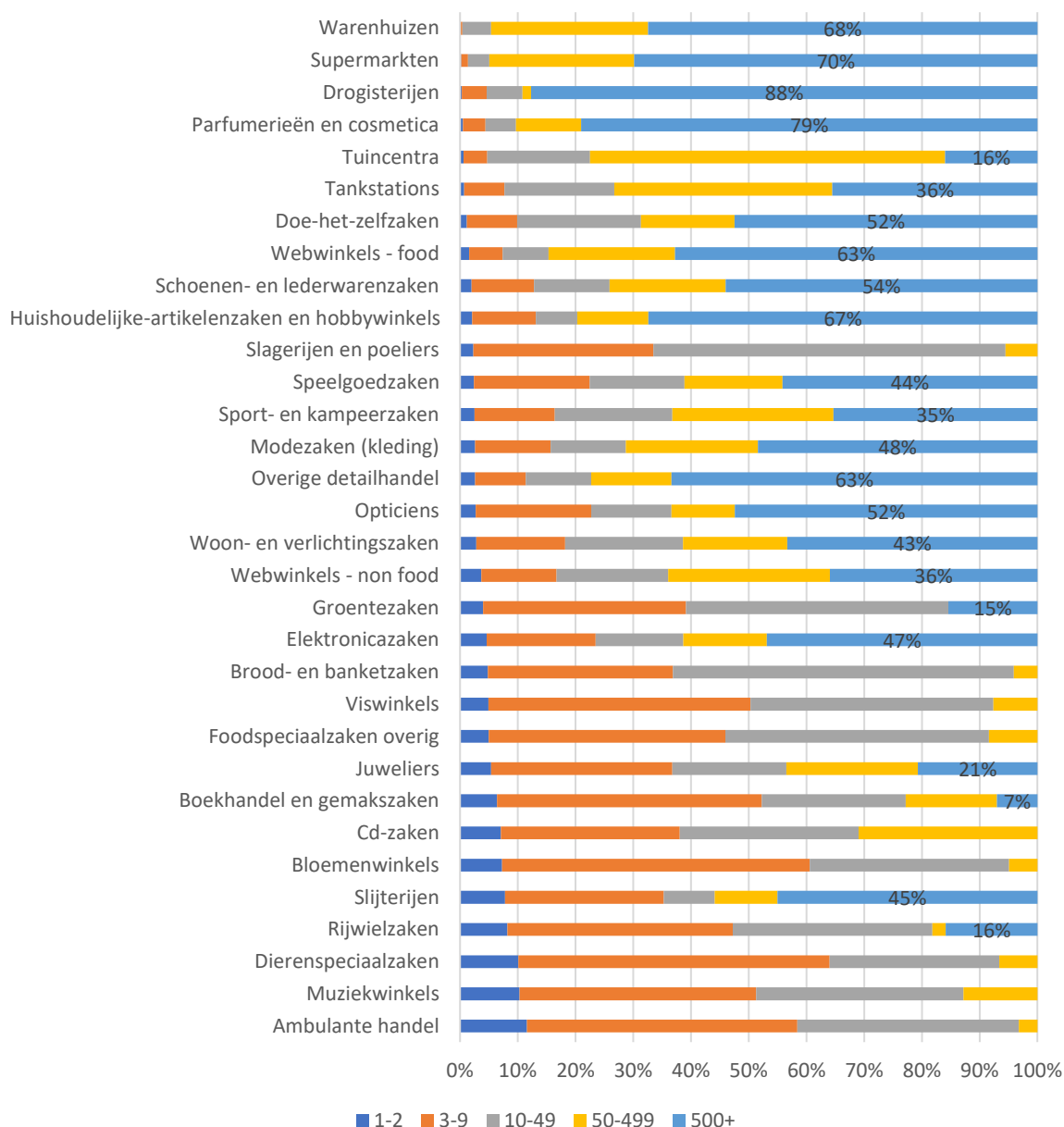

Figuur 5. Aandeel zelfstandigen/dga op totaal aantal werkzame personen per branche (2021)

Medewerkers in loondienst naar bedrijfsgrootteklasse

De indeling naar bedrijfsgrootteklasse geeft weer hoe de arbeidsplaatsen zijn geconcentreerd naar klein-, middel- en grote bedrijven binnen de branches.

Medewerkers in loondienst naar bedrijfsgrootteklasse per branche (2021)

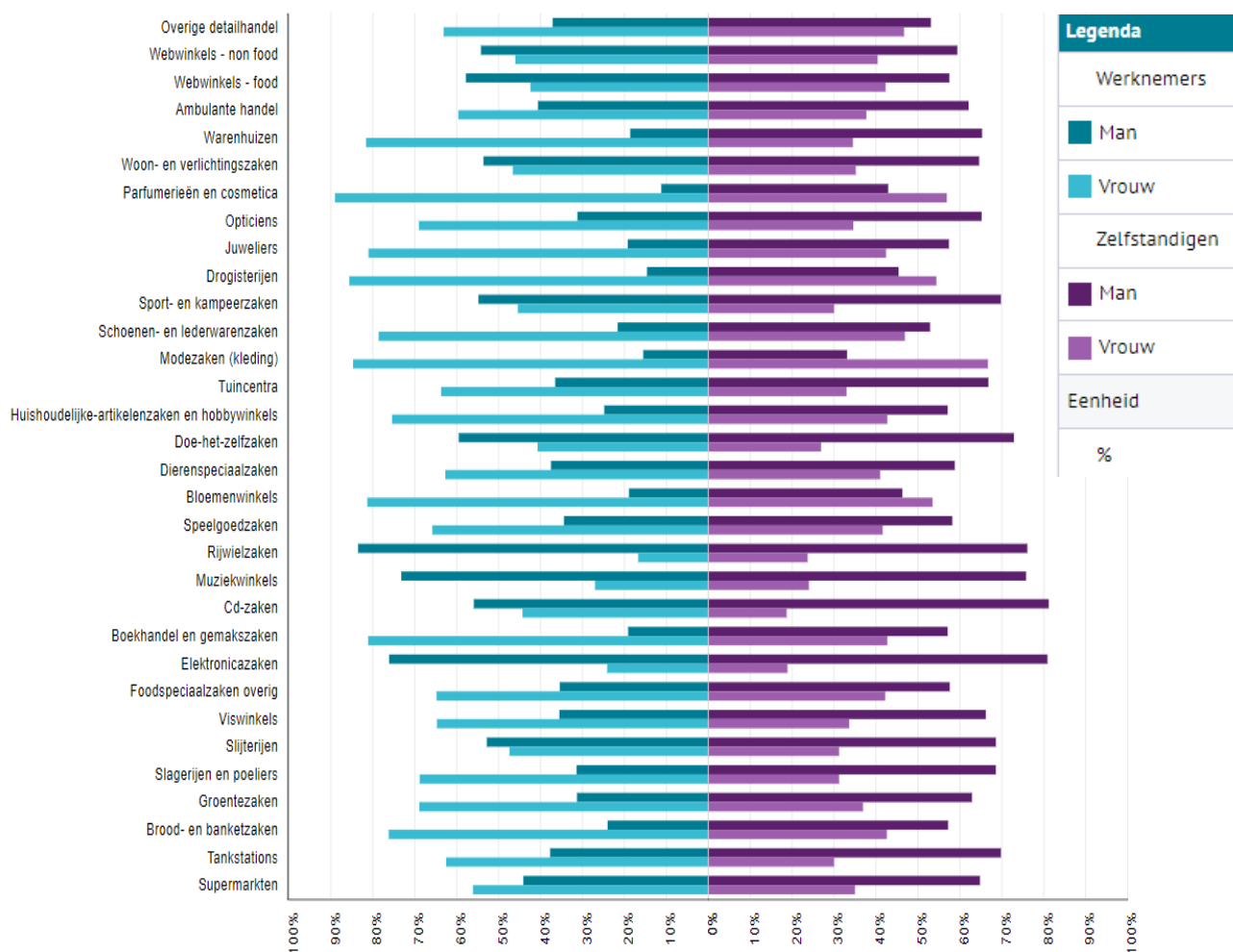

Figuur 6. Medewerkers in loondienst naar bedrijfsgrootteklasse (2021)

Gender verdeling binnen zelfstandigen en personen in loondienst

In veel branches is het merendeel van de zelfstandigen van het mannelijke geslacht. Slechts in een viertal branches is de vrouwelijke zelfstandige in de meerderheid, in de branche modezaken (66% vrouw), parfumerieën en cosmetica (60%), drogisterijen (54%) en bloemenwinkels (53%). Kijken we naar de personen in loondienst, dan is in veel branches het merendeel van het vrouwelijke geslacht. In een negental branches is de meerderheid in loondienst man; rijwielzaken, elektronicazaken, muziek en cd-winkels, dhz, sportzaken, non food webwinkels, woninginrichtingszaken en slijterijen. In de branche webwinkels-food steeg het aandeel mannen van 50% naar 58% in 2021 t.o.v. 2020.

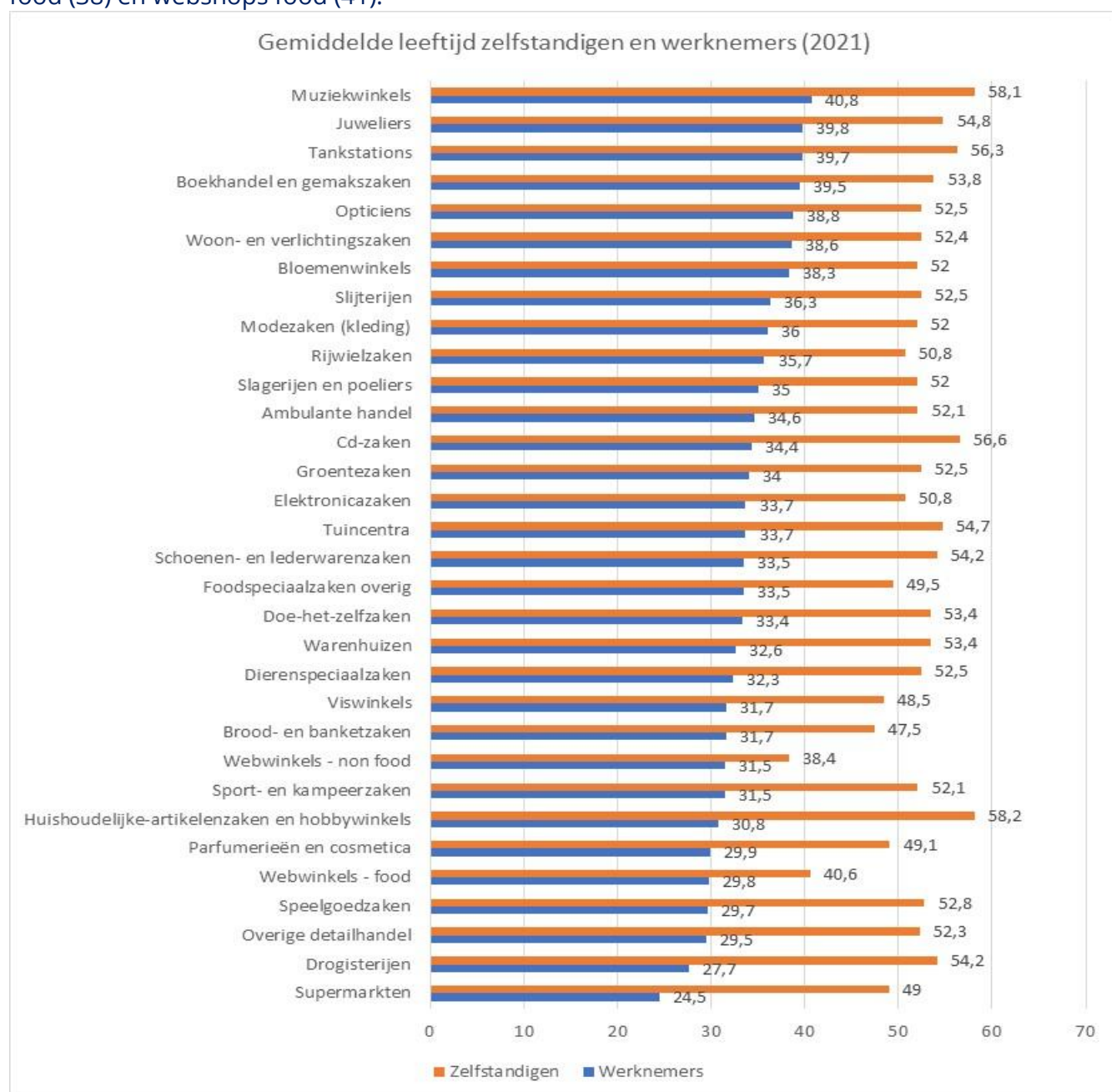
Man/ vrouw verdeling zelfstandigen/dga's en werknemers (2021)

Figuur 7. Verdeling man/vrouw per branche zelfstandigen en werknemers (2021)

Leeftijdverdeling

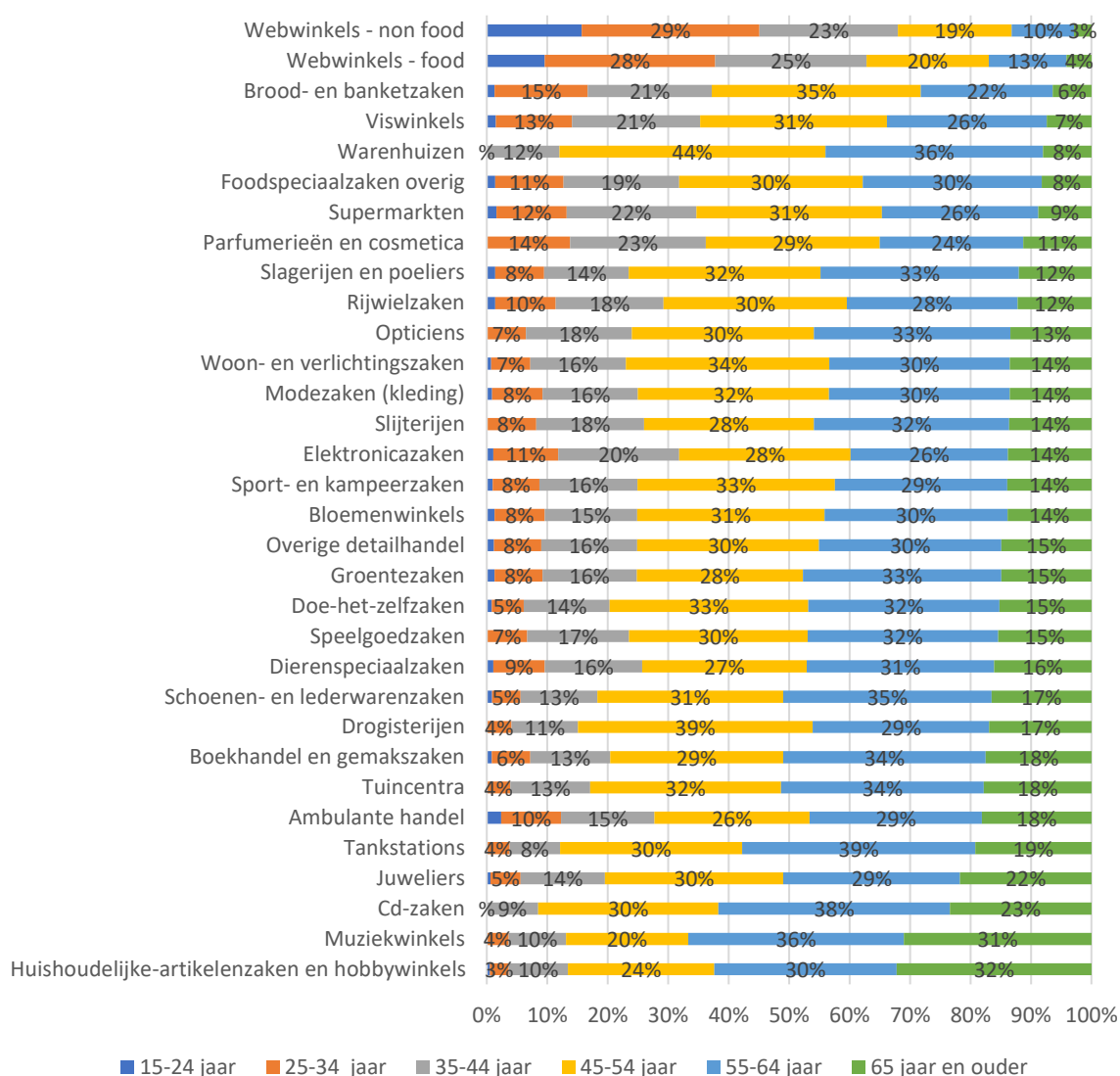
De gemiddelde leeftijd van zelfstandigen/dga's ligt bij het merendeel van de branches boven de 50 jaar. Het hoogst ligt de gemiddelde leeftijd bij de branches: huishoudelijke artikelen- en hobbyzaken (58 jaar); muziek (58) en cd-zaken (57); tankstations (56) , juweliers en tuincentra (55). De gemiddelde leeftijd ligt het laagst bij de webshops non food (38) en webshops food (41).

Figuur 8. Gemiddelde leeftijd zelfstandigen en werknemers (2021)

De gemiddelde leeftijd van personen werkzaam in loondienst ligt in de detailhandel food (fysiek en web) op 26 jaar. In de non-food (fysiek en web) ligt de gemiddelde leeftijd op 34 jaar. Bij supermarkten (25), drogisterijen (28), speelgoedzaken (30), webshops food (30) en parfumerie (30) ligt de gemiddelde leeftijd het laagst. Hoge gemiddelde leeftijden zien we bij loondienst medewerkers in de muziekwinkels (41), tankstations, juweliers en boekhandels (40).

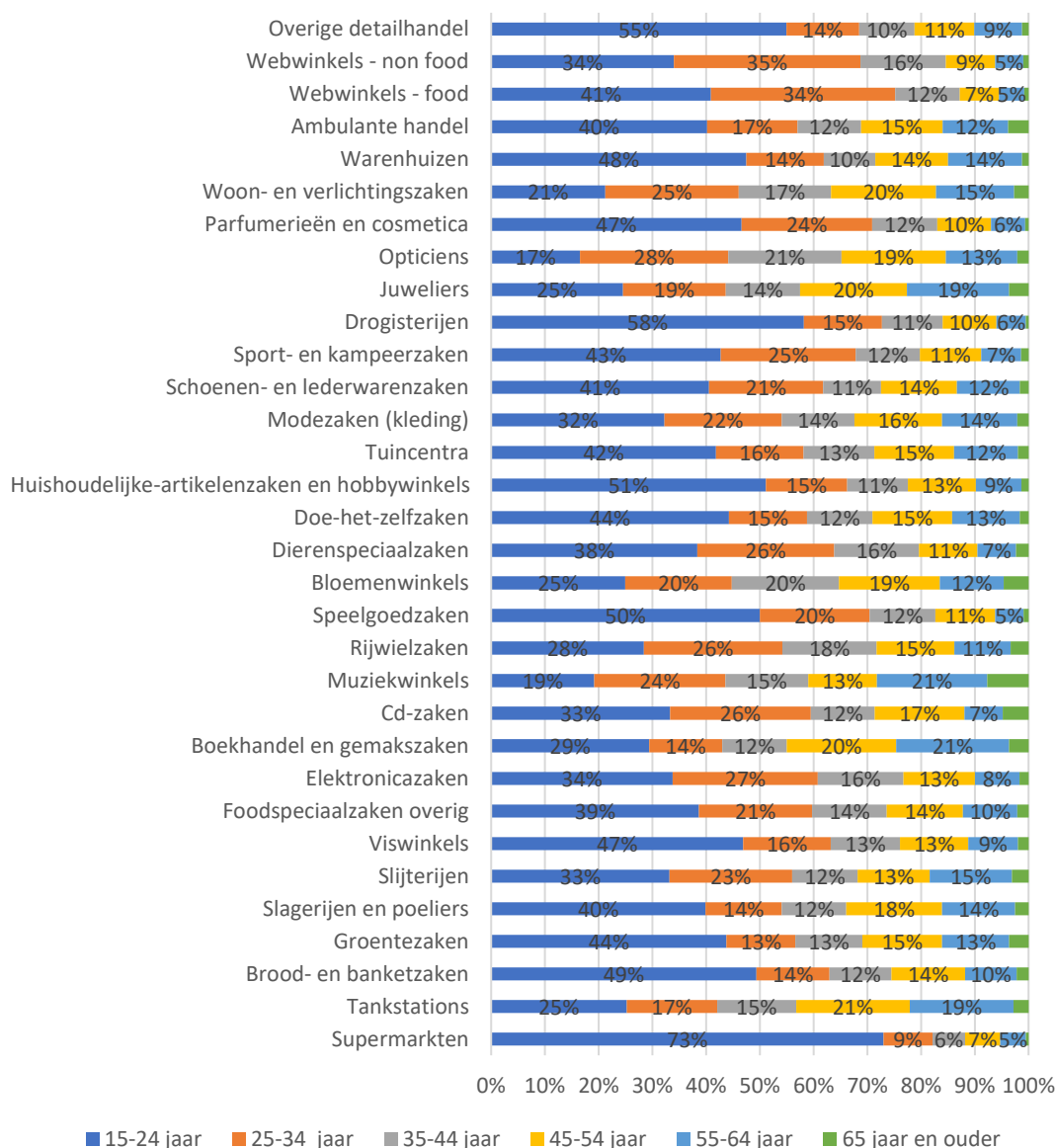
Leeftijdsopbouw zelfstandigen (2021)

Figuur 9. Leeftijdsopbouw zelfstandigen (2021)

Zo hoog het aandeel 55 plussers onder de zelfstandigen/dga's in veel branches ligt, zo hoog ligt het aandeel jongeren in de branches wanneer gekeken wordt naar medewerkers in loondienst.

Leeftijdsopbouw werknemers (2021)

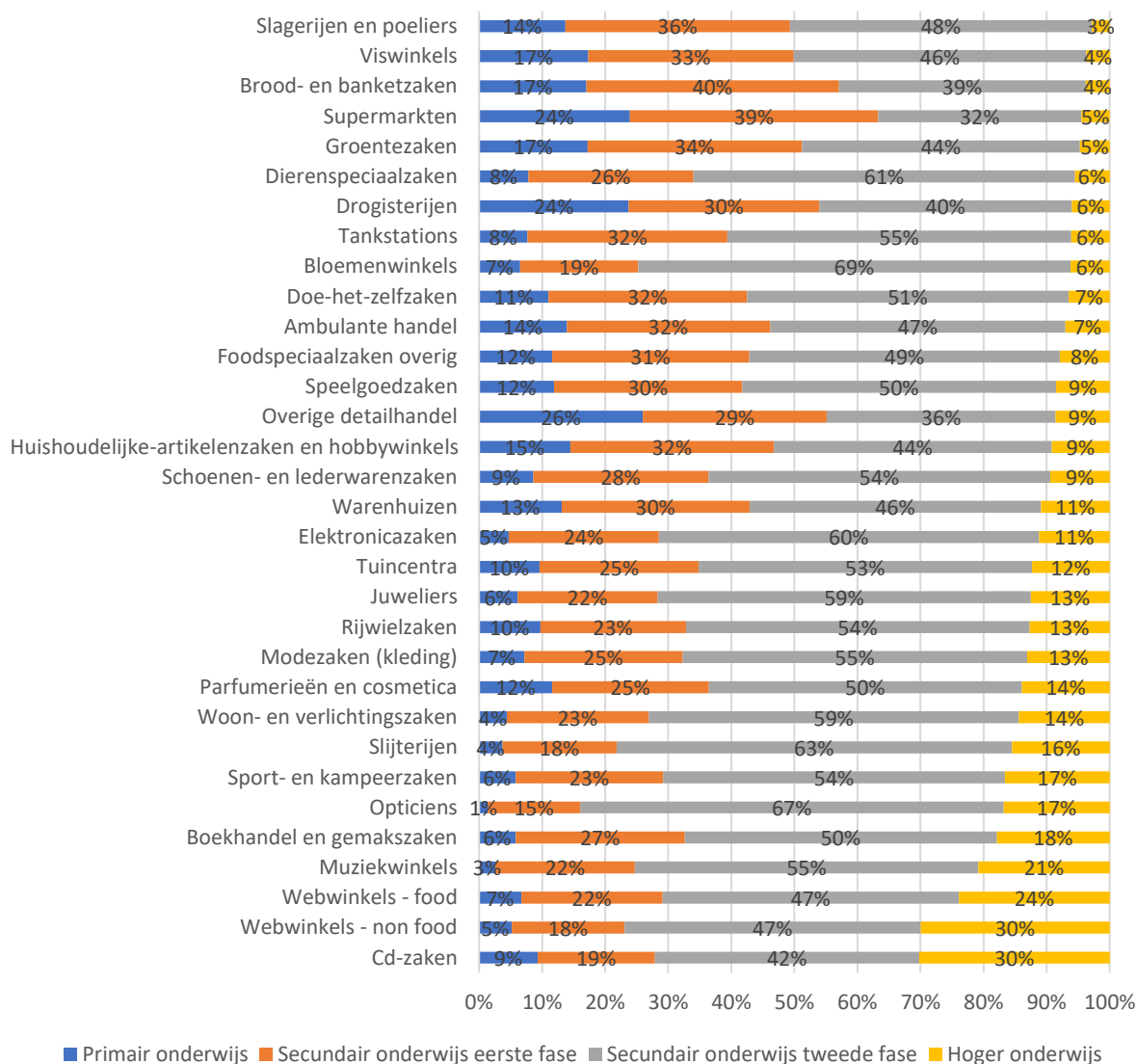

Figuur 10. Leeftijdsopbouw werknemers (2021)

Opleidingsniveau

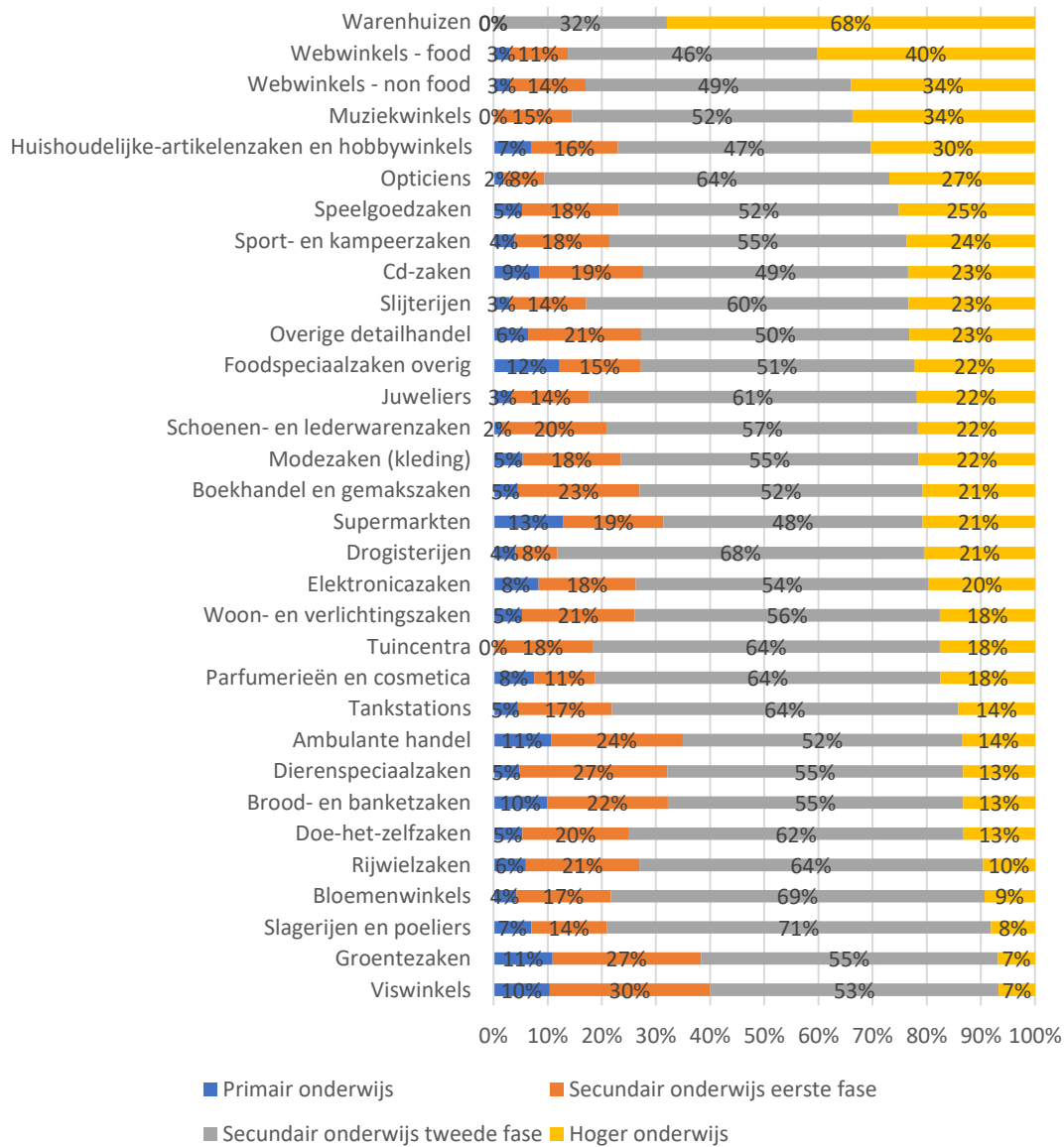
In het algemeen ligt het opleidingsniveau van zelfstandigen/dga's hoger dan van de personen in loondienst, enkele branches uitgezonderd. Bijna tweederde van het in absolute zin kleine aantal zelfstandigen/dga's werkzaam bij warenhuizen heeft hoger onderwijs genoten. Ook webwinkels - food (41%) en non-food (35%) kennen relatief veel hoger opgeleide zelfstandigen/dga's. Bij de personen in loondienst werken relatief veel hoger opgeleiden bij non-food webwinkels (30%), cd-winkels (30%) food- webwinkels (24%) en muziekwinkels (21%). De supermarkten (24%) en drogisterijen (42%) kennen relatief veel personen in loondienst die (vooral) nog alleen primair onderwijs hebben voltooid.

Opleidingsniveau werknemers (2021)

Figuur 11. Opleidingsniveau werknemers (2021)

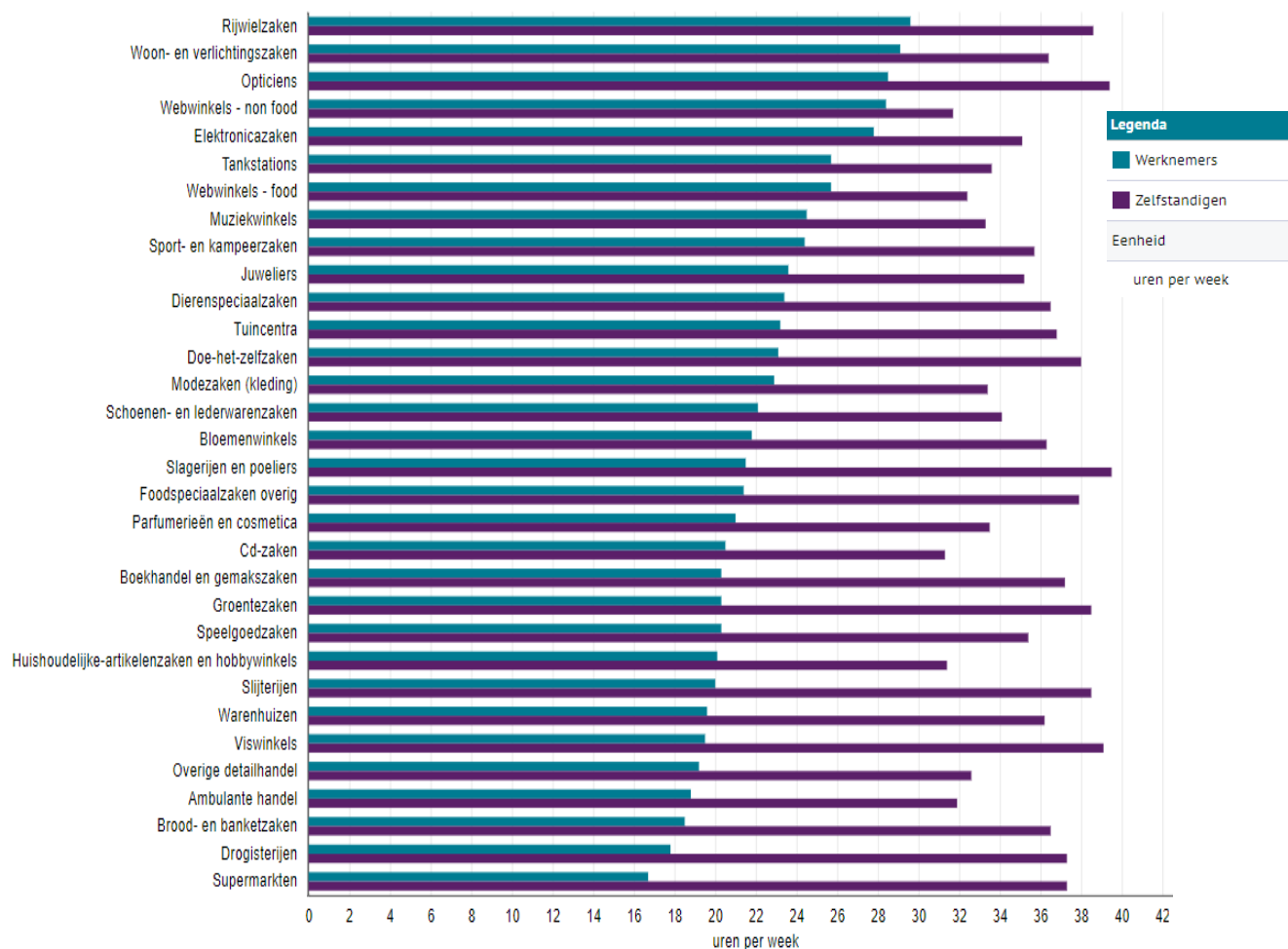
Opleidingsniveau zelfstandigen/dga's (2021)

Figuur 12. Opleidingsniveau zelfstandigen/dga's (2021)

Gemiddelde werkweek

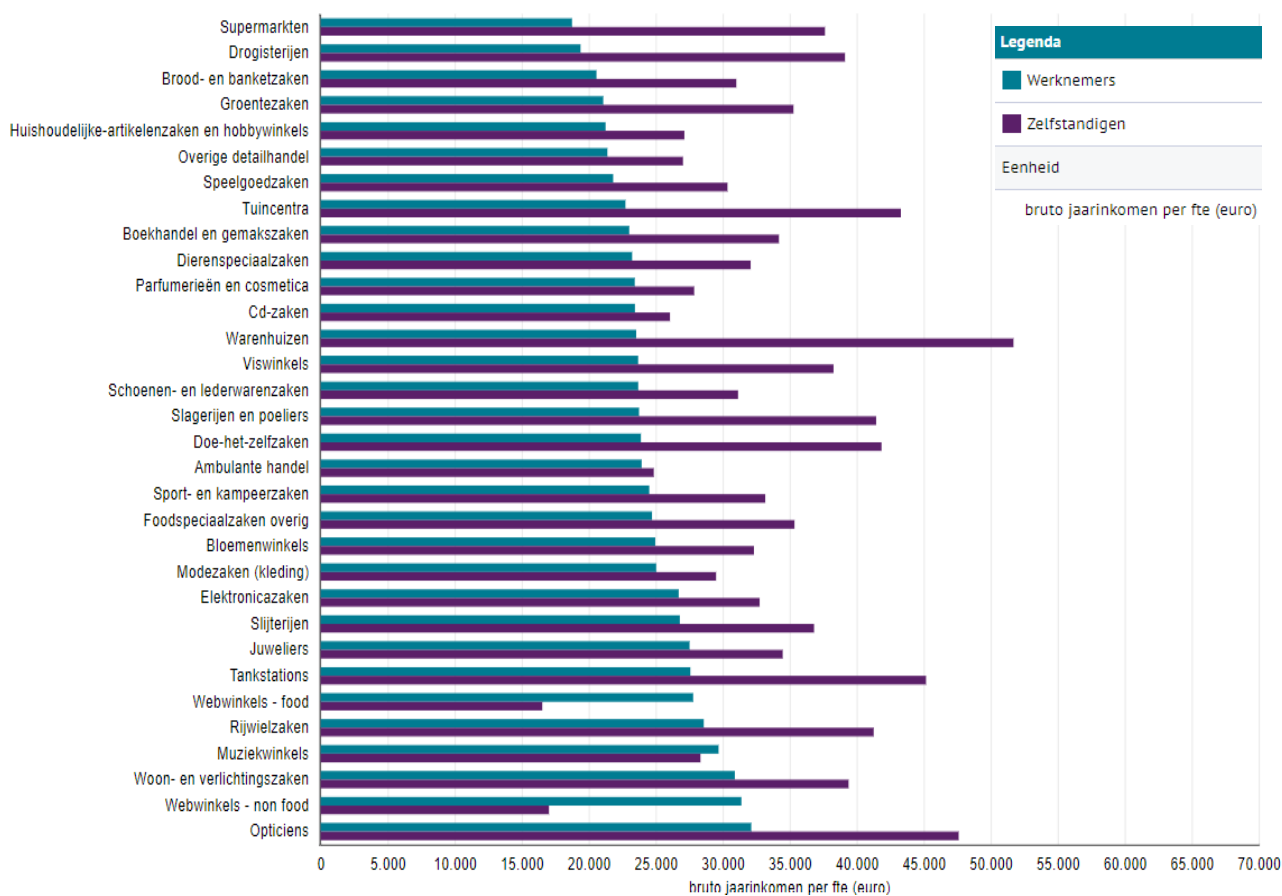
De gemiddelde werkweek van de zelfstandige ligt in alle branches hoger dan 31 uur. Bij medewerkers in loondienst is de variatie groter, tussen gemiddeld zo'n 17 uur bij supermarkten tot 29 uur bij de rijwielzaken.

Figuur 13. Gemiddeld werkweek in uren werknemers en zelfstandigen/dga's (2021)

Het gemiddeld contractueel bruto inkomen

Zelfstandigen/dga's van warenhuizen hebben gemiddeld het hoogste contractuele bruto inkomen, gevolgd door zelfstandige/dga's werkzaam in de branche Opticiens en Tanksstations. Opvallend is het relatief lage bruto inkomen van zelfstandigen/ dga's met een webwinkel. Hier ligt het gemiddelde bruto inkomen van personen in loondienst hoger dan het inkomen van een zelfstandige. Bedrijfsomvang speelt hierbij een rol.

Figuur 14. Gemiddeld contractueel bruto inkomen werknemers en zelfstandigen (2021)

De ontwikkeling van het gemiddeld contractueel bruto inkomen

Het bruto jaarloon van werknemers ligt gemiddeld het hoogst in de branchecluster Woninginrichting en Webwinkels en het laagst bij de Levensmiddelenzaken.

	2017	2018	2019	2020	2021
Levensmiddelenzaken	17655	17810	18190	18760	19110
Foodspeciaalzaken	21850	22310	22835	23290	23710
Consumentenelektronica	23975	24490	25140	26150	26715
Educatie & vrije tijd	21825	22140	23425	24515	25065
Huis & tuin	20865	21115	22130	22315	23305
Kleding & sport	22260	22710	23600	24650	24760
Persoonlijke verzorging	21415	21745	22175	22780	23090
Woninginrichting	27625	28555	29455	30080	30905
Warenhuizen	20765	21455	21845	22940	23545
Ambulante handel	21350	21930	22730	23175	23950
Webwinkels	28020	29280	29840	29410	30565
Overige detailhandel	19425	19780	20730	20415	21395

Figuur 15. Bruto jaarinkomen per fte in euro werknemers

De zelfstandigen/dga's van warenhuizen verdienen op jaarbasis circa 51 duizend euro per fte. Bij eigenaren van webwinkels ligt het gemiddeld jaarinkomen het laagst met circa 17 duizend per jaar.

	2017	2018	2019	2020	2021
Levensmiddelenzaken	35295	36640	36590	38985	38525
Foodspeciaalzaken	33445	34350	34515	37255	37260
Consumentenelektronica	29240	30445	31345	32845	32755
Educatie & vrije tijd	32285	33545	34470	36230	36325
Huis & tuin	29680	30565	31015	33680	33735
Kleding & sport	30160	30440	31060	30390	30195
Persoonlijke verzorging	37585	37850	39040	39865	39540
Woninginrichting	35425	36725	38130	39375	39390
Warenhuizen	50005	49490	53295	50645	51695
Ambulante handel	21980	22620	23700	24830	24855
Webwinkels	15445	16265	17730	16785	16990
Overige detailhandel	24775	25890	26760	27035	27035

Figuur 16. Bruto jaarinkomen per fte in euro zelfstandigen/dga's